

I. H. N.  
ENFALLIGA TANKAR  
OM  
NYTTAN  
AF  
MAGAZINERS  
ANLÄGGANDE,  
MED WEDERBÖRANDES SAMTYCKE,  
UNDER  
OECONOMIE-PROFESSORENS OCH LEDAMOTENS  
AF KONGL. SWENSKA WETTENSKAPS-*ACA-*  
*DEMIEN* OCH UPSALA WETTENSKAPS-  
*SOCIETETEN,*  
HERR PEHR KALMS  
INSEENDE,  
FÖR LAGER-KRANTSEN FRAMSTÅLDE,  
OCH TIL ALLMÅN GRANSKNING, I ÅBO *ACA-*  
*DEMIES* NEDRE LÄRO-SAL, PÅ WANLIG TID  
DEN 22. AUGUSTI E. M. 1760. ÖFWER-  
LEMNADE,  
AF  
JOHAN COLLIANDER,  
WIBURGENSIS.

---

ÅBO, Tryckt hos DIRECTEUREN och Kongl. Boktryckaren  
i Stor-Förstendömet Finland, JACOB MERCKELL.

KONGL. MAJ:TS  
 TRO-MAN och ÖFWERSTE  
 för Kongl. Tawastehus-Regemente til Fot,  
 Samt RIDDARE af Kongl. Maj:ts Swärds-Orden,  
 Högwälborne HERREN,  
**HERR P E T T E R**  
**VON TÖRNE,**  
 Nådige HERRE.

**I**Från äldsta tider tillbaka, har varit en både öflig och loflig plägsed, at Lärdoms-älskare med Förmäna Personers Namn prydt sina arbeten. Men då jag nu wägar, at för Nådige Herr ÖFWERSTEN och RIDDAREN nedlägga medföljande Arbete, sker sådant ej så mycket i afsigt at wid magt hålla en gammal plägsed, som fast mer, at wisa något wedermåle af den djupa wördnad, hwarmed jag ärkänner, den mig i flera år bewissta ogemena nåd. Jag wore wisserligen den otacksammaste under Solen, om jag någonsin förgätte de stora och många wälgjernigar, som i Nådige Herr ÖFWERSTENS och RIDDARENS Hus jag rundeligen åtnjutit. Anse, Nådigste Herre, med wanlig ynnest, detta enfaldiga Arbete, som Eder upoffras, och lät det af Edert, genom stora förtjenster widt lysande Namn, winna tilbörllig glants och anseende. HERREN GUD kröne Högwälborne Herr ÖFWERSTENS och RIDDARENS Älderdom, med en *suite* af så mycken lyckfalighet, som af tillgifnaste hjerta kan önskas. Har ähran, med djupaste wördnad framhärda,

Högwälborne Herr ÖFWERSTENS och RIDDARENS

allerödmjukaste tjenare,  
**JOHAN COLLIANDER.**

KONGL. MAJ:TS  
TRO-MAN och ÖFWERSTE  
wid Kongl. Swenska *Arméen*,  
Samt  
RIDDARE af Kongl. Maj:ts Swärds-Orden,  
Högwälborne HERREN,  
**HERR ANDERS HIND.**  
**RAMSAIJ,**  
Nådige HERRE.

**U**Ptag ei omildt, Nådige Herre, at jag underkastar E-  
dra Ögon en liten och ännu omogen Frucht, som jag  
samlat på *Helicons* Blomsterrika Felt. Nådige Herr  
ÖFWERSTENS och RIDDARENS ogemena Ynnest mot mig, har  
fordrat et betydande prof af min ärkänsla, men min oför-  
mögenhet bjuder mig, at framgifwa et af de minsta. Dock,  
om mitt sinne, som af renaste wördnad och tacksamhet lå-  
gar, mera anses, än den gifwa jag frambärer, tör den  
senare af den förras menlöshet winna något, som ej aldeles  
misshagar Nådige Herr ÖFWERSTEN och RIDDAREN. Jag  
kan ock då göra mig et säkert hopp, at under Nådige  
Herr ÖFWERSTENS och RIDDARENS Hög-gunstiga *Protection*,  
få röna en blid lycka i framtiden, hwarom jag alleröd-  
mjukast anhåller. Allmagten uppehålle Eder, Nådige  
Herre, wid en af idel lyckfalityhet och förnöjsamhet grön-  
skande Lefnad. Detta är en innerlig önskan af den, som  
räknar för angenämaste skyldighet, at med djupaste wörd-  
nad framhärda,

Högwälborne Herr ÖFWERSTENS, och RIDDARENS

allerödmjukaste tjenare,  
**JOHAN COLLIANDER.**

KONGL. MAJ:TS  
TRO-MAN och ÖFWERSTE-LIEUTENANT  
wid Kongl. Swenska *Arméen*,  
Samt RIDDARE af Kongl. Maj:ts Swärds-Orden,  
Högwälborne HERREN,  
Herr HANS HINDRICH BOIJE,  
Nådige HERRE.

**A**T Hushållningen är en af de Wetenskaper, som mäkt bidraga til det Borgerliga Samhällets bästa, läret ingen på wår tid kunna neka. Men desse fördelar hunna ej ärhållas, utan stora omkostningar, mycken eftertanka och outtröttelig möda, kwilka beswärligheter få wilja påtaga sig. Wi böre fördenskull wörda dem, som utom andra wigtiga och stora Syflor, låta sig wårda om Hushållningens uphjelpande i wårt Fädernesland. Utom andra Idrotter, hwarigenom Nådige Herr ÖFWERSTE-LIEUTENANTEN och RIDDAREN gjordt Sig af det Allmänna högt förtjent, räknas billigt Dets oförtrutna möda, at uphjelpa en i wårt Tawastland länge försummad gren af wår wälmåga. Tillåt derfore, Nådige Herre, at få tillägna Eder närwarande *Oeconomiska Afhandling, om Magaziners nytta*. Uptag det med samma nåd, som jag i flera åhr åtnjutit: hwarigenom jag får en ordsak, at prisa Nådige Herr ÖFWERSTE-LIEUTENANTENS och RIDDARENS stora wälgjärningar. HERREN GUD gjöre Herr ÖFWERSTE-LIEUTENANTENS och RIDDARENS Lefnad både lång och lyckfelig, til Fäderneslandets tjenst och Högförnäma Anhörigas innerliga glädje. Har ähran, at med djupaste wörndnad beständigt framhärda,  
Högwälborne Herr ÖFWERSTE-LIEUTENANTENS  
och RIDDARENS

ödmjukaste tjenare,  
JOHAN COLLIANDER.

KONGL. MAJ:TS  
 TRO-MAN och ÖFWERSTE-LIEUTENANT  
 wid Kongl. Tawastehus-Lähns *Infanterie*-Regemente,  
 Samt RIDDARE af Kongl. Maj:ts Swärds-Orden,  
 Den Högwålborne HERREN  
 Herr CARL JOH. SCHMIDEFELT.

KONGL. MAJ:TS  
 TRO-TJENARE och MAJOR  
 wid Tawastehus *Infanterie*-Regemente,  
 Wålborne HERREN  
 Herr FREDRIC WILH. TOLL.  
 Nådige HERRAR.

Jag kan ej uttrycka, med hwad innerlig fågnad jag nyttjar närwarande tilfälle, at lämna något prof af den rena wördnad, hwarmed jag anser den af Eder, Nådige Herrar, mig bewiste margfaldiga gunst och ynneft. Tillåten, at få pryda närwarande Arbete, med Edra Förnämna Namn, och af dem låna den glants, som Wäcket i sig sjelft fattas. Min mening är ingalunda, at härmedelst wilja aftjena de undfångna wälgjerningar: utan wil allenast wisa, at J ej användt Eder ynneft på någon otacksam. Låten et sinne, som är intagen af få billiga tankesätt, äfwen i framtiden få röna Eder bewågenhet. Jag skal deremot räkna för ähra och förmån, at under tilönkan af en både lång och med allskjöns wälmågo upfyld Lefnad, med djup wördnad framleswa,

Mine Nådige HERRARS

ödmjukaste tjenare,  
 JOHAN COLLIANDER.

KONGL. MAJ:TS  
 TRO - TJENARE och CAPITAIN  
 wid Tawastehus - Regemente til Fot,  
 Samt RIDDARE af Kongl. Maj:ts Swärds - Orden,  
 Wälborne HERREN  
 Herr HENRIC LÖFVING.

KONGL. MAJ:TS  
 TRO - TJENARE och CAPITAIN  
 wid Tawastehus - Regemente til Fot,  
 Samt RIDDARE af Kongl. Maj:ts Swärds - Orden,  
 Wälborne HERREN  
 Herr JACOB BÖISMAN.  
 Gunstige HERRAR.

**D**Å jag nu förefatt mig, at betyga min wördnad emot dem, som på något eftertryckeligt fått bidragit til min wälfärds - befrämjande, hör jag ej underlåta, at äfwen ihogkomma Eder, Gunstige Herrar, från hwilkas ynneft, jag leder så många wälgjerningar. At tälja och berömma alle desse, fordrade wäl min skyldighet; men min oförmögenhet hindrar mig efterkomma, hwad jag innerligen önskade. Uptagen imedlertid med wanlig benägenhet, at jag til tekn af tacksamf sinne, upoffrar Eder detta mitt ringa *Academiska* Arbete, och waren förläkrade, at åtankan af Eder godhet, ej förr än med sjelfwa lifwet, skal uphöra. Himmelen förläne Eder, Mine Herrar, en lång Lefnad, och uti all wälmågo förnöjsam. Då har den wunnit sin önskan, som med beständig wördnad förblifwer,

Wälborne Herrar CAPITAINERS och RIDDARES

ödmjuke tjenare,  
 JOHAN COLLIANDER.

KONGL. MAJ:TS.  
TRO-TJENARE. Och. LIEUTENANT.  
Wälborne. HERREN.  
Herr. AXEL. Von. SCHROVE.  
Min. Gunstige. Gynnare.

Warder.  
Denna. *Oeconomiska*. Afhandling.  
Om. *Magaziners*. Nytt.  
Såsom.  
Et. Ringa. Wedermåle.  
Af. Skyldig. Wördnad.  
För. Bewist. Ynnest.  
Och.  
Upriktig. Redelighet.  
Tilågnad.  
Hwarjemte.  
En. Blid. Lycka.  
Beständig. Framgång.  
Förnöjsamma. Dagar.  
Och. Sidst.  
En. Ewig. Sällhet.  
Tilönskes. Ödmjukeligen.

Af.

JOHAN. COLLIANDER.

VIRO *Admodum Reverendo atque Præclarissimo,*  
**D: NO MICHAËLI**  
**HEINSIO,**

Ecclesiarum, quæ DEO in Sysmæ & Hardola colliguntur,  
 PASTORI vigilantissimo, nec non PRÆPOSITO  
 meritissimo,

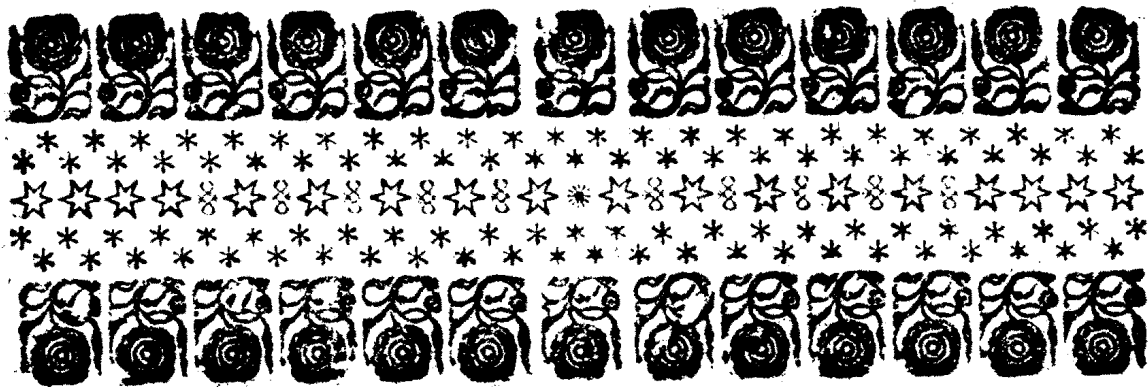
PATRUI loco jugiter colendo.

**Q**uem vix unquam oriturum fore solem arbitrabar, quo quidquam, quod eruditionis propriæ specimen vocari posset, in publicam editurus essem lucem, illum jam adventasse non absque blandæ voluptatis sensu animadverto. Quo circa nec possum nec debeo illorum in me merita reticere, qui sive progressuum meorum in litteris auctores, vel obtentæ melioris fortis post Supremum Numen benignissimi fuerunt adjutores. Illos inter locum non ultimum Tibi vindicas, Patruæ Carissime. Ut enim in honestissima Tua domo litteris initiari auspiciato mihi contigit, ita ab eo tempore plurima favoris Tui plane singularis expertus sum, & adhuc experior documenta. Accipe igitur facili, ut assoles, vultu, in tesseram gratissimæ mentis, munusculum hocce levissimum offerentis solummodo pietate commendabile. Perge etiam, enixe rogo atque contendo, solita Tua me amplecti benevolentia, nullus dubitans, quin larga tandem Te maneat beneficiorum Tuorum in olympo messis. Mihi nihil prius, nihil antiquius erit, quam pro perenni Tua felicitate calidissima ad Supremum Numen fundere vota, ut anxiiis, quos pro grege Christi quotidie sustines, laboribus quam diutissime sufficias. Ad cineres usque permanfurus,

Præclarissimi NOMINIS TUI

humillimus cultor,  
**JOHANNES COLLIANDER.**





I. N. 7.

## FÖRETAL.



Ågon torde til åfwentyrs undra, hwarföre jag utwaldt närvarande ämne, och ej något annat, då jag tänker utgifwa mitt Andra Snille-prof. Men affigten härmed är ganska menlös, och syftar på et medels befrämjande, genom hwilket många tusende människjors lif kan bibehållas. Skulle derforre afhandlingen blifwa så god, som ämnet i sig sjelft är, så funne den wettgiruge Låfaren här sitt lystmåte.

Men, Min Låfare, när här finnes åtskilligt, som ej kommer öfwerens med Din fina smak, så war dock ej förhastig, at fälla et hårdt omdömme härom. Tag hellre följande i öfwerwågende: At fällan swarar tid och wilckor mot wiljan. Alla hafwa ej heller tilfälle, at hugna sig af en blid lycka,

A

ka,



ka, men måste genom otaliga fwårigheter söka at mildra sitt hårda öde. De äro lika et Klot, som wäl med en wifs kraft kastas i högden, men dock genom sin tyngd ständigt tryckes nederåt. Af sådana kan man wäl wänta några prof, men ej några besynnerliga. Den snåfwa tid och det otillräckeliga understöd jag äger, twingar mig, at innom några sidor innesluta, hwad som förtjente widlöftigt utföras. Imedlertid skal det wara mig en fågnad, om jag med mitt rena nit kan upwäcka Mine K. Landsmän, til de här omtalte byggnader och famlingar, hwaraf de kunna hafwa en obeskriwelig båtad.

### §. 1.

**S**åsom den Allwise och gode Skaparen behagat ibland andra sina händerwårk skapa människan, det ädlaste af alla synliga skapade ting, med en förnuftig och af sig sjelf wetande warelse, Sjålen, så har Han det til ingen annan ånda gjordt, ån at menniskjan måtte, af de naturliga tingen låra känna sin Skapare, och anwända dem til sit fanskyldiga gagn och nytta. Sedan hennes förstånd, genom det beklageliga fallet, blef fördunklat, kan hon ej med den lätthet som sig borde, komma til detta ändamål. Dageligen förekomma åtskilliga omständigheter, som göra hennes lefnad beswårlig. Jag wil allenast nämna om Födan. Hwad omtanka fordrar ej hos många Människjor  
utwä-



utwägen at den winna? Man måste ju med mycken swett och möda gräfwa eller plöija Jorden, och med grannlagenhet få henne. Och, när man gjordt alt, hwad menniskligt snille och kraft kan åstadskomma til en lyckelig och ymnig skjörds århållande, så kan ju en Hagel-skur, en enda oförmodad Frostnatt, jämte flera olyckeliga händelser, gjöra alt vårt goda hopp til intet. Då måste wi kjännas wid hunger; och följakteligen, antingen betjena oss af otjänlig Spis, eller ock se oss ömkeligen förlorade.

## §. 2.

**I**ngen är, som ej ryser, då han hörer så förskräckeliga olyckor nämnas; men få hafwa dock warit omtänkte på säkre medel och utvägar, at förekomma desse; och ännu färre äro de, som welat ställa i wärkställighet de medel, hwilka af skarpfinte Mån blifwit uptänkte. Men så kjårt hela menniskliga Samhällets bästa bör wara för hwar och en rättfint Innewånare, så trågit böra wi befrita oss om, at förekomma de swårigheter, som i hårda år hota oss med undergång. Jordens fruchtbarhet beror ganska mycket på Himmels eller vår Luft-krets beskaffenhet, så at denna, i hänseende til dess wärkningar, kan anses som den förras själ. I följe häraf, hafwa wi under tiden at fågna oss af ymnig Skjörd, under tiden af en knapp dock någorlunda tillräckelig, och ändteli-

A 2

gen

§ ) 4 ( §

gen tillsluter hon, som en hård Styfmoder, alla För-  
råds-kamrar för sina Barn. Af alla dessa olika om-  
ståndigheter, bör en Menniskja sig betjena. Sjelf-  
wa sakens natur, och ömheten om hennes egen  
wålfärd, pålägga henne, at i goda år famla, hwar-  
med hon kan underhålla sig, när swåra infalla.  
Utom denna förmon, som är hufwudsakelig, haf-  
wa Människjorna af besparningarna en annan, som  
är mycket betydande: näml. at de kunna i alla år  
föra en jämn och *reglerad* lefnad; och ej på mån-  
ga hoglösa Bönders *manéer*, nu åta til öfwerflöd,  
nu swälta, at Kroppen utmårglas.

§. 3.

**S**Å långt man derföre går tillbaka, finner man,  
at tilträckeliga Förråds-hus eller *Magaziner*,  
hwaruti Spannemåhl i de goda och ymniga åren  
famlades, warit uti wål inrättade Riken anlagde.  
*Patriarchen Joseph* har, genom slika *Magaziners* in-  
rättande, förwårfwat sig et odödeligit namn, lagdt  
grunden til de *Ægyptiska* Konungars stora makt,  
och räddat *Ægypten*, från en eljest oundwikelig  
undergång. Se Skapelseb. XLI. Cap. *Varro* be-  
römmar åfwen de *Romares Granaria*, hwilka wo-  
ro under tiden få wål försedde, at åfwen *Ægy-  
pten*, som eljest war en Spis-kammar både för  
*Rom* och *Italien*, kunde uti miswåx-ts-år få ifrån  
*Rom* Spannmåhl, til sin förnödenhet. Et märckeli-  
git prof hafwa wi härpå, under **TRAJANI** Rege-  
ring,



ring, då de *Romare* utskroppade til *Ægypten* et an-  
 senligit *partie* Såd. *Plinius*, som anser bemålte  
 Kejsare som sin *Heros*, underlåter intet, at med  
 sin wanliga wåltalighet uti des bekanta *Panegyri-*  
*que*, uphåija denna gjerning. "*Emit Fiscus, quic-*  
*quid videtur emere; inde copia, inde annonæ, de*  
*qua inter licentem vendentemque conveniat: inde*  
*hic satietas, nec fames usquam. - - - Refudimus Ni-*  
*lo suas copias: recepit frumenta, quæ miserat, de-*  
*portatasque messes revexit. Discat igitur Ægyptus,*  
*credatque experimento, non alimenta se nobis, sed*  
*tributa præstare, sciat se non esse P. R. necessariam,*  
*& tamen serviat. - - - - - Stupebant agricolæ plena*  
*borrea, quæ non ipsi referfissent, quibus de campis*  
*illa subvecta messis, quare in Ægypti parte alius a-*  
*mnis, &c.*" I sednare tider, hafwa åfwen alle an-  
 dre *Nationer* ansedt som oumgångeligt, at anråtta  
 slike *Magaziner*. Ja, Wår Allernådigste Konung,  
 som på det ömmafte wårdar Rikets wålfård, har,  
 med åtskilliga belöningar benådat dem, som, uti  
 de omtalte byggnaders försigtiga anläggning, före-  
 gått andra med goda *exempel*.

#### §. 4.

**M**Ed *Magaziners* inråttande fyftas egenteligen på  
 den förfamlade Sådens *conservation*. Såden å-  
 ter, kan på många fått förskåmmas. Nu är Span-  
 måhlen intet wål torr, hwarföre han på en kort  
 tid ornar, och blifwer otjänlig til Föda. Nu åter,  
 A 3 blifwer



blifwer han i *Magazinerne* anstucken af allehanda *Insecler*; Nu åter af Råttor få förtård, at man of- ta ej wet, hwart han tagit wågen. Den första o- lågenheten kan snart háfwas, om man allenast wål torkar Såden, innan den införes i *Magazinet*, samt sedan bibehåller den där torr. Hårwid år lika mycket, antingen torkningen skjer i Rijor, Bad- stugor eller Kjölnor. De twånne sednare olågen- heter kunna áfwen, med noga eftersinnande af desse Djurs lefnadsfått, någorlunda förekommas. Utaf Naturkunnigheten wet man, at intet Djur kan länge lefwa utan luft; ja, alla Djur fordra desutom en ständig omwåxling af den omtalte luften, förutan hwilken de snarligen dö. Håraf följer, at man wid *Magaziners* anläggande bör få laga, at Wåggarne blifwa få fasta, at den yttre Luften ej kan trånga sig igenom dem. Wid sten- byggningar kan detta lätt árhållas; men wid trä- byggningar år swårare at utestånga luften, som dels går genom måffan, dels ock genom de spric- kor, som gemenligen blifwa i stäckarna. Derfö- re böra wåggarne wål beslös, samt innantil öf- werdragas med en beklådning af ler-bruk, eller annat, som utestånger luften. Sedermera bör Huset förses med godt tak och golf, hwilket år en mera bekant sak, ån den förtjenar hår at widlöfteligen utföras.

§. 5. Se-



## §. 5.

**S**edan de yttre wäggarne äro, på fått, som sagt år, förfärdigade, böra inuti göras åtskillige lårar. Äro *Magazinerne* byggde af sten, böra des- sa åfwen af sten eller godt tegel förfärdigas, i *Form* af en *Parallelipipedum*, hwilkens *Basis* år en *quadrat*, hwars sida år 6, 8, 10 a 12. Fot. Hög- den kommer at *proportioneras* mot husets högd. Men ofwantil drages desse sidor eller wäggar til- hopa, så at de utgjöra en *Pyramidem truncatam*. Ty öfwerst bör lämnas et hål, genom hwilket så- den kan nedsläppas uti låren, och sedermera bör det igenom en Järn-dörr wäl förwaras, at Luften ej slipper in til såden. Inemot botn gör man öpning til en annan dörr, genom hwilken såden kan til behof uttappas; men denna bör eljes pas- sa ganska wäl in med sina Karmar.

Den som åstundar ritning och omständelig underrättelse om desse *Magaziners* byggnad, kan dem med nöije och nytta inhämta, af Herr Öf- wer - *Directeurs* FAGGOTS wackra och ganska lofwärde *Tractat*, kallad: *Förbättring på Kornbus- byggnad*. Skulle åter lårarne intet kunna göras af sten, för omkåstningarnas dryghet skull, kan man på fått, som sagt år, göra dem af tjocka bråder, hwilka då måste wäl spåntas, innan de sammanfogas. Uti desse packas den tårta såden tilsammans, så hårdt som sidorna på lårarne tillåta, hwarpå både luckorna wäl igenflås. Skulle såden ej wara



ej wara Rij-torr, torde det wara rådeligt, at til-  
lika med fåden, slåppa de torra agnar neder i lå-  
rarna; ty på detta fåttet kan Spannemåhl länge  
*conserveras*, som min *Præsens* Herr *Professor*  
KALM, ganska wål anmärkt, uti Swånska Kongl.  
Wetenskaps *Acad.* Handlingar för Åhr 1743. och  
*1<sup>sta</sup> Quartalet.*

### §. 6.

**H**Årwid kan förestållas följande *problem.* huru  
stort *Magazin* en af wåre båttré Soknar hår  
uti Finland, behöfwer, til *exempel* den som har  
200. Hemman. Jag *ponerar*, at hwart Hemman  
wil för miswåxts-års skull hafwa 30. Tunnor i  
Sokne-*Magazinet* uplagde, hwilket tyckes wara  
tilräckeligit; bör altså det omtalte *Magazinet* inne-  
hålla 6000. Tun:r. En Tunna Såd innehåller efter  
wårt Swenska måtningsfått, 5. *Cubiska* Fot; hwar-  
före hela *Magazinet* åtminstone bör innehålla,  
30000. *Cub.* Fot. Gjør nu *Magazins*-huset 8. Fam-  
nar långt, 6. Famn. bredt och 4. Famn. högt, in-  
nom Knutarna, så finner man, at Husets innan-  
rumme år 41472. *Cub.* Fot, hwilket öfwerkott  
öfwer 30000, år nödigt til mellan-wåggarne, gån-  
gar, och mera fådant. Huru liten omkåstnad en  
sådan byggnad i wårt k. Finland, besynnerligen  
i de Norra och Östra Landskapen, skulle fordra,  
år lätt at begripa. Ty timber fins hår tilräc-  
keligen; Bråder kunna ock för tåmmeligen godt  
kjöp





kjöp århållas, hålft här och där finnas Såg-Qwarnar. Och på samma sätt förhåller det sig med de andra *Materialierne*, så at hela *Magazins*-byggnaden skulle knapt komma at stå högre, än 3000. Dal. Kopp:mt; hwartil efter den antagne *hypothesen* hwart Hemman ej mer, än 15. Dal. Kopp:mt kommer at årlägga.

### § 7.

**M**An nekar intet, at ju utom desse *Magaziner*, Spannmåhlen åfwen kan på åtskilliga andra sätt *conserveras* til någon tid. Wåra Sawolaxboer, lägga Råg-kårfworna uti få tåta Skylor eller Stackar, (*Ruis-Auma* på Finska), at Regn och Owåder på lång tid ej skal skada dem. Detta sätt är wål godt, men passar sig ej för alla Orter. Ty fast Rågnen ej bortkåmmer mer, än de yttersta Kårfworne, så skadas de dock af Råttor och annan Ohyra ganska mycket; hwilka under tiden förtåra hela vårt förråd. Dessutom i de Orter, som åro mera tått bebodde, kunna tjufwar åfwen taga bort dem; ty tilfållet gjør tjufwen. Andra Folckslag, i synnerhet de Österländska, somliga i *Africa*, och åfwen en del af Willarna i *Norra America*, hafwa gråfwit djupa gropar, och deruti förwarat Såden, hwilka de federmere tåckt först med Halm och sedan med Jord och Torf. Sjelfwa nöden har drifwit dem til detta medel. Ty utom fruchtan för hunger, woro de som oftast

B

antasta-



antastade af wäldsamma och blod-giruga fiender; hwilka intet underlåtit at bemästra sig Spannemåhls-Magazinerne, om de warit byggde öfwer Jorden. Detta är så mycket mera sannolikt, som røfveri och fribyteri woro härliga idrotter uti de äldsta tider. Skäl en sådan Jord-kula göras, måste man dertil utwälja en sådan Jordmån, som består af en fast och torr grund, ty all annan Jordmån drager fuchtighet til sig, som ändteligen bortskämmer Såden. Men desse gropar kunna nåppeligen med fördel göras uti Norden; emedan här finnes ganska många Wattu-drag, och Watnet, i synnerhet om Währ och Höft, tränger sig ofta ned til de torraste ställen.

**GUDI allena Åhran!!!**

